

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

ІМ. Б. Д. ГАВРИЛИЩИНА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІНІМВ
Ім. Б. Д. Гаврилишина
Ірина ІВАЩУК
«31» серпня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. проректора з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
«31» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Вступ до перекладознавства (англійською мовою)»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 03 Гуманітарні науки
спеціальність – 035 Філологія
спеціалізація - 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська
освітньо-професійна програма – «Бізнес-комунікації та переклад»

кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практ.	ІРС	Тренінг/КПЗ	СРС	Разом (год.)	Іспит, залік
Денна	1	2	30	30	4	8	48	120	Іспит

Тернопіль – ЗУНУ, 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 03 Гуманітарні науки, 035 Філологія, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол №10 від 23.06.2023 р.)

Робочу програму склала доцент кафедри іноземних мов та інформаційно- комунікаційних технологій, канд. філол. наук, доцент Олександра ДУДА.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, *протокол №1 від 29 серпня 2023 р.*

Завідувач кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, канд.філол.наук, доцент

Людмила КРАЙНЯК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 035 Філологія, (протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.)

Голова групи забезпечення спеціальності 035 Філологія, канд.філол.наук, доцент

Світлана РИБАЧОК

Гарант освітньо-професійної програми, канд.філол.наук,доцент

Наталія РИБИНА

**Структура робочої програми навчальної дисципліни
«Вступ до перекладознавства (англійською мовою)»**

1. Опис дисципліни «Вступ до перекладознавства (англійською мовою)»

Дисципліна «Вступ до перекладознавства(англійською мовою)»	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів: 4	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Статус дисципліни Нормативна дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання: англійська.
Кількість залікових модулів: 4	Спеціальність 035 Філологія	Рік підготовки: 1 Семестр: 2
Кількість змістових модулів – 5	Спеціалізація - 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша –англійська	Лекції: 30 год. Практичні заняття: 30 год.
Загальна кількість Годин: 120	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: 48 год. Тренінг/КПІЗ: 8 год. Індивідуальна робота : 4год.
Тижневих годин: 8, з них аудиторних: 4		Вид підсумкового контролю: екзамен.

2. Мета і завдання вивчення дисципліни «Вступ до перекладознавства (англійською мовою)»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою дисципліни «Вступ до перекладознавства (англійською мовою)» є здобуття знань і умінь у сфері філології, що надасть можливість розв'язувати складні спеціалізовані завдання і прикладні проблеми у професійній діяльності й у процесі навчання, які характеризуються комплексністю та певною невизначеністю умов. Цілі вивчення дисципліни полягають також в наданні студентам-філологам уявлення про основні закономірності перекладу, його найбільш доцільні принципи, методи та прийоми, у формуванні у них знань, умінь й початкових навичок різних видів перекладу, розвитку творчого мислення й достатнього рівня перекладацької компетенції.

Завдання вивчення дисципліни

Завдання вивчення дисципліни полягає у формуванні загальних та фахових компетентностей філолога-перекладача з двох іноземних мов на українську з метою використання цих навичок у професійній діяльності.

2.2. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

2.3. Передумови для вивчення дисципліни.

Курс «Вступ до перекладознавства (англійською мовою)» базується на отриманих в рамках навчання в середній школі знаннях з іноземної мови, які передбачають, що студент може розуміти основний зміст чіткого нормативного мовлення з повсякденної тематики, має розвинуті навички аналізу лексико-граматичних та синтаксичних структур, викладених іноземною мовою. Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Вступ до перекладознавства (англійською мовою)» також є опанування таких освітніх компонент освітньої програми: «Іноземна мова (англійська)», «Мовознавство», «Лінгвокраїнознавство».

2.4. Результати навчання.

РН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

РН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

РН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності

РН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

3. Програма навчальної дисципліни «Вступ до перекладознавства (англійською мовою)»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Тематика:

1. Історія перекладу. Дві тенденції у перекладі: дослівний переклад та переклад за змістом.
2. Суперечка про перекладність: причини виникнення, сутність, сучасне наукове трактування.
3. Історія перекладу в Україні: період Київської Русі, московського царства і Речі Посполитої XVI–XVIII століть.
4. Розвиток літературного перекладу в Україні XIX сторіччя. Переклад в Україні радянського періоду.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Тематика:

1. Передумови виникнення теоретичного перекладознавства як науки. Різні напрями розвитку теоретичного перекладознавства: літературознавчий та лінгвістичний.
2. Етапи становлення мовознавчої парадигми теоретичного перекладознавства.
3. Загальнотеоретичні поняття сучасного перекладознавства. Переклад як об'єкт наукового аналізу.
4. Термінологічні визначення поняття «переклад». Предмет теорії перекладу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

Тематика:

1. Моделювання перекладацької діяльності. Діяльнісний підхід до дослідження перекладу.
2. Класичні моделі перекладу. Денотативна модель перекладу. Трансформаційна модель перекладу.

Семантична модель перекладу..

3. Новітні моделі перекладу: загальний огляд (скопос-теорія, інтерпретативна теорія, теорія динамічної еквівалентності, нормативна (когнітивна) теорія перекладу)
4. Принципи типології перекладу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.

Тематика:

1. Прагматичні аспекти перекладу. Переклад як реальний процес.
2. Суб'єктивні фактори перекладацького процесу: загальна характеристика.
3. Адекватність, еквівалентність та перекладність. Перекладацькі співвідношення. Перекладацькі прийоми.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Вступ до перекладознавства (англійською мовою)»

Денна форма навчання

Назва теми	Кількість годин			Індивідуальна робота	Тренінг /КПЗ	Форма контролю
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота			
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Історія перекладу.	2	2	2			
Тема 2. Суперечка про перекладність: причини виникнення, сутність, сучасне наукове трактування.	2	2	2			
Тема 3. Історія перекладу в Україні: період Київської Русі та московського царства.	2	2	2			
Тема 4. Розвиток літературного перекладу в Україні XIX сторіччя. Переклад в Україні радянського періоду.	2	2	4			
Змістовий модуль 2.						
Тема 5. Передумови виникнення теоретичного перекладознавства як науки.	2	2	2			

Тема 6. Етапи становлення мовознавчої парадигми теоретичного перекладознавства.	2	2	2	4	8	Опитування під час занять		
Тема 7. Загальнотеоретичні поняття сучасного перекладознавства.	2	2	4					
Тема 8. Термінологічні визначення поняття «переклад».	2	2	4					
Змістовий модуль 3.								
Тема 9. Моделювання перекладацької діяльності..	2	2	4					
Тема 10. Класичні моделі перекладу	2	2	4					
Тема 11. Новітні моделі перекладу.	2	2	4					
Тема 12. Принципи типології. перекладу.	2	2	4					
Змістовий модуль 4.								
Тема 13. Прагматичні аспекти перекладу	2	2	2					
Тема 14. Суб'єктивні фактори перекладацького процесу	2	2	4					
Тема 15. Адекватність, еквівалентність та перекладність	2	2	4					
Разом	30	30	48				4	8

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА (АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ)»

Практичне заняття 1 – 4.

Тема: Історія перекладу. Дві тенденції у перекладі: дослівний переклад та переклад за змістом. Суперечка про перекладність: причини виникнення, сутність, сучасне наукове трактування. Історія перекладу в Україні: період Київської Русі та московського царства. Розвиток літературного перекладу в Україні XIX сторіччя. Переклад в Україні радянського періоду. Розвиток літературного перекладу в Україні XIX сторіччя. Переклад в Україні радянського періоду.

Практичне заняття 5 – 8.

Тема: Передумови виникнення теоретичного перекладознавства як науки. Етапи становлення мовознавчої парадигми теоретичного перекладознавства. Загальнотеоретичні поняття сучасного перекладознавства. Термінологічні визначення поняття «переклад».

Практичне заняття 9 – 12.

Тема: Моделювання перекладацької діяльності. Класичні моделі перекладу. Новітні моделі перекладу. Принципи типології. перекладу.

Практичне заняття 13 –15.

Тема: Прагматичні аспекти перекладу. Переклад як реальний процес. Суб'єктивні фактори перекладацького процесу. Адекватність, еквівалентність та перекладність.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

КПЗ з дисципліни «Вступ до перекладознавства (англійською мовою)» має форму додаткових тем, які є дотичними до основних тем курсу. Метою виконання КПЗ є продемонструвати вміння зібрати, критично проаналізувати та відібрати релевантну інформацію із запропонованої теми та представити її у формі презентації для слухачів цього курсу та викладача. Виконується КПЗ згідно з вимогами і правилами, доведеними до студентів заздалегідь і є одним із обов'язкових складових залікового кредиту. КПЗ видається студенту в перші два тижні навчання та виконується упродовж семестру відповідно до встановленого графіку, дотримання якого є необхідною передумовою допуску до здачі модулів.

Варіанти КПЗ з дисципліни «Вступ до перекладознавства (англійською мовою)»

1. Перекладознавство як наукова дисципліна.
2. Історичні аспекти перекладознавства.
3. Місце перекладознавства серед інших гуманітарних дисциплін.
4. Роль перекладу в розвитку світової культури і взаємозбагаченні культур.
5. Переклад у сучасному світі.
6. Історія зарубіжного перекладу.
7. Історія вітчизняного перекладу.
8. Типологія перекладу.
9. Жанрово-стилістична класифікація перекладів.
10. Сутність перекладу. Моделі процесу перекладу.
11. Види усного перекладу.
12. Типологія усного послідовного перекладу
13. „Переклад” як одне з основних понять перекладознавства, його найхарактерніші та найсуттєвіші ознаки.
14. Еквівалентність, її рівні та види, поняття інваріанту.
15. Переклад тексту англійською мовою на українську мову та визначення моделі перекладу.
16. Переклад як текст. Вимоги до тексту перекладу
17. Розмовні тексти та їх переклад.
18. Офіційно-ділові та суспільно-інформативні тексти.
19. Наукові тексти та їх переклад.
20. Релігійні та художні тексти.

7. Самостійна робота

При обмеженні навчального аудиторного часу, а також з урахуванням обов'язкової умови інтенсивного характеру вправ для оволодіння іноземною мовою, виникає необхідність навчати студентів самостійно працювати в позааудиторний час. Самостійна робота студентів – важлива складова ефективної підготовки фахівців будь-якого освітньо-кваліфікаційного рівня в межах обраної спеціальності. Оскільки інтереси студентів філологів концентруються навколо їхньої майбутньої професії, то зміст і характер самостійної позааудиторної роботи узгоджується з найбільш глибокими й значущими мотивами їхньої діяльності, пов'язаними з профілюючою спеціальністю.

Сукупність стійких провідних мотивів, що орієнтують студентів на творчу роботу і виражають їхнє бажання самовдосконалюватись, фахово зростати в обраній ними галузі, дозволяють зрозуміти існування тісного взаємозв'язку між іноземною мовою і майбутньою професією, завдяки якому вони за допомогою іноземної мови мають можливість примножувати й поглиблювати свої знання за спеціальністю. Тому самостійна робота з дисципліни «Вступ до перекладознавства (англійською мовою)» здійснюється у двох формах, які вимагають суттєвих витрат часу та зусиль:

- читання для професійних та академічних потреб;
- письмо для професійної діяльності і академічних потреб.

Для самостійного опрацювання студентам пропонується низка завдань, наведених у таблиці А. Вони підлягають вивченню у рекомендованій послідовності після уважного опрацювання матеріалу, передбаченого для аудиторної роботи. Основою для ознайомлення є літературні джерела, наведені у

переліку. За умови незрозумілих питань студентам рекомендується звертатися за консультаціями до викладача з метою отримання необхідних роз'яснень щодо організації самостійної роботи та можливого розширення списку літературних джерел.

Самостійна робота призначена для більш поглибленого вивчення найважливіших питань курсу. Викладачем надаються відповідні додаткові індивідуальні консультації, що розширюють професійний світогляд майбутніх філологів.

№ модуля	Читання для професійних та академічних потреб.	Письмо для професійної діяльності та академічних потреб.
1.	<p>1. Аналіз теми <i>Історія виникнення перекладу.</i></p> <p>2. Аналіз теми <i>Типи і види перекладу.</i></p> <p>3. Аналіз теми <i>Класифікація одиниць перекладу.</i></p> <p>4. Аналіз теми <i>Переклад в системі гуманітарних наук.</i></p> <p>5. Аналіз теми <i>Переклад, інтерпретація, переспів.</i></p> <p>6. Аналіз теми <i>Види еквівалентів.</i></p> <p>7. Аналіз теми <i>Місце та значення контексту у перекладі.</i></p> <p>8. Аналіз теми <i>Основні функціонально-стильові типи текстів.</i></p> <p>9. Аналіз теми <i>Лексичні трансформації.</i></p> <p>10. Аналіз теми <i>Типи компенсаційних засобів у перекладі.</i></p> <p>11. Аналіз теми <i>Граматичні трансформації при перекладі</i></p> <p>12. Аналіз теми <i>Переклад стилістично маркованих одиниць</i></p>	<p>1. Написання та презентація доповіді на тему <i>Історія виникнення перекладу.</i> Написання реферату на тему про історичні етапи виникнення перекладу.</p> <p>2. Створення Power Point презентації, що порівнює <i>Типи і види перекладу.</i></p> <p>3. Письмовий аналіз основних одиниць перекладу.</p> <p>4. Написання доповіді на тему <i>Переклад в системі гуманітарних наук.</i></p> <p>5. Написання реферату на тему <i>Переклад, інтерпретація, переспів.</i></p> <p>6. Написання реферату на тему <i>Види еквівалентів.</i></p> <p>7. Написання доповіді на тему <i>Місце та значення контексту у перекладі.</i></p> <p>8. Написання реферату на тему <i>Основні функціонально-стильові типи текстів.</i></p> <p>9. Написання реферату на тему <i>Особливості лексичних трансформацій.</i></p> <p>10. Написання реферату на тему <i>Типи компенсаційних засобів у перекладі</i></p> <p>11. Написання реферату на тему <i>Граматичні трансформації при перекладі</i></p> <p>12. Написання реферату на тему <i>Переклад стилістично маркованих одиниць</i></p>

8. Тренінг з дисципліни

Тренінг — це запланований процес модифікації (зміни) ставлення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі.

Тематика тренінгів.

Тема 1. Особливості синхронного перекладу

Завдання: Імітація реальної професійної ситуації, під час якої необхідно провести послідовний переклад для іноземців, які мають на меті ознайомитися із послугами місцевого готелю. За результатами перекладу сформувані перелік послуг, які надаються цим готелем та оцінити якість та доступність подачі інформації про запропонований сервіс цієї туристичної установи.

Структура тренінгу:

А. Підготовчий етап: викладач інформує учасників про зміст кожної ролі, після чого створюються рольові групи. Далі відбувається опанування ролей і з'ясування суті проблемного питання симулятивної професійної ситуації.

Б. Основний етап: Виконання послідовного перекладу для «іноземців» із «менеджером» про послуги даного готелю.

Підготувати звіт про виконання свого перекладу.

Тема 2. Письмовий переклад презентації послуг готелю/туристичної фірми.

Завдання: Підготувати письмовий переклад презентації послуг готелю/ туристичної фірми.

Структура тренінгу:

А. Підготовчий етап: Ознайомлення із послугами, що надаються одним із міських готелів.

Б. Основний етап: Підготувати письмовий переклад презентації з метою реклами послуг обраного готелю.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Вступ до перекладознавства (англійською мовою)» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КПЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- модульна контрольна робота;
- інші види індивідуальних та групових завдань.
- екзамен;

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Вступ до перекладознавства (англійською мовою)» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Для екзамену

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
1. Усне опитування під час заняття (1-8 теми по 5 балів = 40 балів) 2. Письмова робота = 60 балів	1. Усне опитування під час заняття (9-15 теми по 5 балів = 35 балів) 2. Письмова робота = 50 балів 3. Індивідуальні презентації = 15 балів	1. Написання та захист КПЗ = 70 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів. 3. Виконання самостійної роботи = 10 балів.	Усна відповідь – 50 балів. Письмова робота – 50 балів.	

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)

60-64		Е (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор EpsonEB-505, ноутбук	1- 15
2.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft Office)	1 - 15

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2020. 200 с.
2. Дуда О. І., Боднар О. Б. Вступ до перекладознавства. Конспект лекцій та завдань для практичних занять для студентів спеціальності «Філологія». Тернопіль. ЗУНУ, 2023. 190с.
3. Дуда О.І., Боднар О.Б. Методичні рекомендації для самостійної роботи з курсу « Вступ до перекладознавства» для студентів спеціальності «Філологія». Тернопіль.ЗУНУ, 2023. 180с.
4. Дуда О.І., Боднар О.Б. Методичні рекомендації для виконання комплексного практичного індивідуального завдання з курсу «Вступ до перекладознавства» для студентів спеціальності «Філологія». Тернопіль.ЗУНУ, 2023, 180с.
5. Дуда О.І., Рибачок С.М., Гумовська І.М. Socio-cultural approach to future translators' training. Закарпатські філологічні студії. Наукове видання. Видавничий дім «Гельветика», 2022, Вип. 21, Том 2, С. 163-167. http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/21/part_2/33.pdf
6. Загальна теорія перекладу для першого (бакалаврського) рівня. Навч.-метод. посібник. К.: Вид. центр КНЛУ, 2018. 296 с.
7. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. К.:Юніверс, 2022.
8. Корунець І.В. Вступ до перекладознавства. 5-те видання. Вінниця: Основа, 2020, 358 с.
9. Крайняк Л.К., Дуда О.І. Рибіна Н.В. Особливості перекладу фінансових термінів англійської галузевої літератури. Закарпатські філологічні студії. Наукове видання. Видавничий дім «Гельветика», 2021, Вип. 19, Том 2, С. 105-110. http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/19/part_2/21.pdf
10. Крайняк Л.К., Дуда О.І., П'ятничка Т.В., Рибіна Н.В. Економічний дискурс як детермінанта перекладацької стратегії. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету Серія: Філологія, випуск 54, 2022. С. 204-208. <http://vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v54/49.pdf>
11. Крайняк Л.К., Дуда О.І., Рибачок С.М., Боднар О.Б., Англо-український переклад загальнонавчальної лексики текстів економічного дискурсу // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету Серія: Філологія, випуск 56, 2022. С. 268-272. <http://vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v56/59.pdf>
12. Могілей І.І. Вступ до перекладознавства. Черкаси: ЧІТІ, 2019. 47 с.

13. Ребрій О. В. Вступ до перекладознавства : конспект лекцій для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» факультету іноземних мов / О. В. Ребрій. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 116 с.
14. Теорія перекладу: для студентів3-4 курсів ф-ту «Референт-перекладач», які навчаються за спеціальністю 035 Філологія (Переклад) / Нар. укр. акад., [каф. теорії та практики перекладу ; авт.-упор. О. А. Кальниченко]. – Харків : Вид-во НУА, 2022. Ч. 1. 64 с.
15. Theories-of-Translation-An-Anthology-of-Essays-from-Dryden-to-Derrida. Режим доступу: <https://www.scribd.com/book/370572033/>